

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 97/2022 van 13 mei 2022

Betreft: Adviesaanvraag over een ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 2, 6°, en 3/1 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met betrekking tot de wijze waarop de slachtoffers kunnen vragen om te worden geïnformeerd, om te worden gehoord of om voorwaarden in hun belang te laten opleggen (CO-A-2022-074)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de heer Yves-Alexandre de Montjoye en de heer Bart Preneel;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee, de heer Vincent Van Quickenborne (hierna "de vice-eersteminister" of "de aanvrager") ontvangen op 17 maart 2022;

Brengt op 13 mei 2022 het volgende advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. De vice-eersteminister heeft bij de Autoriteit een adviesaanvraag ingediend over een ontwerp van koninklijk besluit *tot uitvoering van de artikelen 2, 6°, en 3/1 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met betrekking tot de wijze waarop de slachtoffers kunnen vragen om te worden geïnformeerd, om te worden gehoord of om voorwaarden in hun belang te laten opleggen* (CO-A-2022-074) (hierna "het ontwerp").
2. Het ontwerp geeft uitvoering aan de artikelen 2, eerste lid, 6°, en 3/1, van de wet van 17 mei 2006 *betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten* (hierna "de wet").
3. In het formulier voor de adviesaanvraag omschrijft de aanvrager de bij het ontwerp betrokken verwerking als volgt:

« Deze artikelen betreffen de wijze waarop slachtoffers hun rechten kunnen uitoefenen om te worden geïnformeerd, gehoord en voorwaarden te laten opleggen in hun belang in het kader van de strafuitvoering. Hiertoe moeten zij een slachtofferfiche invullen waarvan het model door de minister van Justitie zal worden bepaald met een minimaal aantal gegevens die ze moeten invullen (artikel 1, 3° identificatie en contactgegevens en welke rechten zij willen uitoefenen, deze laatste betreffen geen persoonsgegevens maar worden volledigheidshalve hier vernoemt [sic]) en de wijze waarop zij deze gegevens kunnen aanpassen, evenals een wijziging van de rechten die ze willen uitoefenen, of hun fiche kunnen intrekken wanneer zij beslissen hun rechten in de strafuitvoering niet meer te willen uitoefenen (artikelen 6-8) .»

4. De aanvrager raadpleegt de Autoriteit naar aanleiding van het advies van de Raad van State nr. 71.009/1 van 8 maart 2022 *over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot uitvoering van de artikelen 2, 6°, en 3/1 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met betrekking tot de wijze waarop de slachtoffers kunnen vragen om te worden geïnformeerd, om te worden gehoord of om voorwaarden in hun belang te laten opleggen'* (hierna "het advies van de Raad van State").
5. Het ontwerp in uitvoering van de wet en eveneens in "concretisering" van artikel 195 van het Wetboek van Strafvordering, voorziet in drie gevallen van informatieverstrekking aan slachtoffers. Onder slachtoffers wordt een categorie van personen (betrokkenen) verstaan die in artikel 2, 6°, punten a)

tot en met e), van de wet, in vijf subcategorieën wordt omschreven. Deze slachtoffers zijn altijd natuurlijke personen.

6. In uitvoering van artikel 3/1 van de wet, voor een reeks misdaden of wanbedrijven die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen en die zijn opgesomd in artikel 2 van het ontwerp, vat het openbaar ministerie bij het gerecht dat het in kracht van gewijsde getreden vonnis of besluit heeft uitgesproken, de bevoegde dienst van de Gemeenschappen *"teneinde de gekende slachtoffers, die door haar in de vatting worden aangeduid, te contacteren"*. Het gaat, in de bewoordingen van het verslag aan de Koning, om het *"proactief"* informeren van slachtoffers.
7. Naast dit geval beoogt artikel 4 van het ontwerp het informeren van twee subcategorieën van slachtoffers bedoeld in artikel 2, 6°, punten a) en b), van de wet, namelijk het slachtoffer wiens burgerlijke vordering ontvankelijk en gegrond wordt verklaard, en het slachtoffer voor wie een vonnis of een arrest bepaalt dat er ten aanzien van hem strafbare feiten zijn gepleegd. In dit geval zal de griffie van het vonnisgerecht belast worden met het informeren van het slachtoffer. In het verslag aan de Koning wordt uitgelegd dat deze bepaling van het ontwerp een verdere concretisering van artikel 195 van het Wetboek van Strafvordering is.
8. Een derde geval ten slotte betreft de slachtoffers bedoeld in artikel 3 van de wet, namelijk de slachtoffers die in artikel 2, 6°, punten c), d) en e), van de wet worden omschreven. Het gaat in wezen om de persoon die zich omwille van een situatie van materiële onmogelijkheid of kwetsbaarheid geen burgerlijke partij heeft kunnen stellen, en bepaalde nabestaanden van overleden slachtoffers (echtgenoot, bloedverwant in opgaande lijn, de persoon die met hem samenleeft en met hem een duurzame affectieve relatie heeft, enz.). In dit geval moet het betrokken slachtoffer een schriftelijk verzoek indienen bij de strafuitvoeringsrechter.

II. Onderzoek

II.1. Toepasselijke regels inzake gegevensbescherming

9. Het onderhavige ontwerp past in het kader van de strafuitvoeringsmodaliteiten van veroordeelden, waarbij aan slachtoffers bepaalde rechten worden toegekend (om te worden geïnformeerd, om te worden gehoord en de voorwaarden in hun belang te kunnen opleggen).
10. Op het vlak van het Europese recht inzake gegevensbescherming, vallen de gegevensverwerkingen met dit doeleinde bijgevolg onder richtlijn (EU) nr. 2016/680 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de preventie en de opsporing van*

strafbare feiten, het onderzoek en de vervolging ter zake of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (hierna "de richtlijn").

11. In het Belgische recht ter zake vallen de hoven en rechtbanken en het openbaar ministerie binnen de werkingssfeer van titel 2 van de WVG¹.
12. Wat in het algemeen de rechten van de betrokkenen ten aanzien van de overheid betreft, bepalen de artikelen 37, §4, en 44, van de WVG dat deze worden uitgeoefend overeenkomstig het Gerechtelijk Wetboek, het Wetboek van strafvordering, de bijzondere wetten die betrekking hebben op de strafrechtpleging en de uitvoeringsbesluiten daarvan.
13. De Autoriteit heeft dit onderwerp met name behandeld in haar advies nr. 77/2020 van 24 augustus 2020 *over een wetsvoorstel houdende het Wetboek van Strafprocesrecht*, in punt 7 e.v.. De Autoriteit nam in punt 22 van dat advies *"nota van het feit dat het voorstel [dat voor advies is voorgelegd] onvolledig is wat betreft de bescherming van persoonsgegevens en met name wat betreft de rechten van de betrokkenen en de aanwijzing van een bevoegde toezichthoudende autoriteit om het openbaar ministerie en de bij strafrechtelijke procedures betrokken rechtbanken en gerechtshoven te controleren. De Autoriteit [ging] er dan ook van uit dat zij hierover opnieuw [zou] worden geraadpleegd."*
14. De Autoriteit heeft de aanvrager gevraagd naar eventuele ontwikkelingen op dit gebied. Deze antwoordde het volgende:

"Aangezien het wetsvoorstel nog niet is afgerond, wordt een ontwerp van wet over het in punt 22 van het advies van de Autoriteit genoemde aspect, binnen een multidisciplinaire groep geanalyseerd. Het ontwerp zal uiteraard te zijner tijd voor advies aan de Autoriteit worden voorgelegd." (vertaald door de Autoriteit)

15. De Autoriteit neemt akte van deze uitleg.
16. Na dit juridische kader in herinnering te hebben gebracht, wijst de Autoriteit er echter op dat de *"bevoegde dienst van de Gemeenschappen"*, namelijk *"de door de Gemeenschappen aangeduide dienst die instaat voor de algemene en specifieke informatieverstrekking en voor de ondersteuning van en de bijstand aan slachtoffers in het kader van de strafuitvoeringsmodaliteiten van de*

¹ Zie de artikelen 25 en 26, 7°, punt b), van de WVG.

vrijheidsstraf" geen *"bevoegde overheid"* is in de zin van artikel 26, 7°, van de WVG². De verwerkingen van persoonsgegevens die zullen vallen onder de verantwoordelijkheid van deze dienst in uitvoering van het onderhavige ontwerp, en onder de bevoegdheid die de dienst krachtens het recht van de Gemeenschappen heeft, vallen derhalve waarschijnlijk onder de rechtstreekse toepassing van de AVG. In dit verband wijst de Autoriteit erop dat de uitwisseling van gegevens tussen de overheden die onder de bevoegdheid van de federale entiteit vallen, en de overheden die onder de bevoegdheid van de gefedereerde entiteiten vallen, baat zou hebben bij een samenwerkingsovereenkomst om het risico te vermijden dat een situatie ontstaat waarin de regels van het recht van de Gemeenschappen en de regels van het federale recht die van toepassing zijn op de betrokken gegevensverwerking, niet coherent zouden zijn³.

II.2. "Proactieve" informatie

17. In artikel 2, §1, van het ontwerp wordt de lijst van misdrijven bepaald waarvoor de veroordeling het "proactief" informeren van de betrokken slachtoffers met zich brengt, in de zin dat zij actief worden gecontacteerd, na doorverwijzing door het openbaar ministerie naar de bevoegde dienst van de Gemeenschappen (1° betreft opzettelijke misdrijven die de dood van het slachtoffers hebben veroorzaakt en de pogingen daartoe; 2° betreft onopzettelijke misdrijven die de dood van het slachtoffer hebben veroorzaakt; en 3° betreft verkrachting en de poging daartoe).
18. Paragraaf 2 van artikel 2 van het ontwerp bepaalt: *"In uitzonderlijke gevallen en omwille van bijzondere omstandigheden eigen aan het dossier, kan het openbaar ministerie bij het gerecht dat het in kracht van gewijsde getreden vonnis of arrest heeft uitgesproken, beslissen om de bevoegde dienst van de Gemeenschappen te vatten wanneer de veroordeling werd uitgesproken voor andere feiten dan deze bedoeld in § 1."* In zekere zin wijkt een dergelijke bepaling, die bijdraagt tot de vaststelling van het doeleinde van de betrokken verwerkingen⁴, af van artikel 3/1 van de wet dat als volgt luidt: *"De Koning bepaalt voor welke misdaden of wanbedrijven die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen het openbaar ministerie bij het gerecht dat het in kracht van gewijsde getreden*

² Zie echter het advies van de Autoriteit nr. 74/2019 van 20 maart 2019 *over het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest inzake slachtofferhulp (CO-A-2019-074) en adviesaanvraag over het ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschapscommissie en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake slachtofferhulp voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest*, waarin wordt verwezen naar de verwerking van gegevens door de politiediensten.

³ Voor de Franse Gemeenschap heeft de Autoriteit bijvoorbeeld de hier bedoelde samenwerkingsovereenkomst <https://news.belgium.be/nl/ontwerpen-van-samenwerkingsakkoord-inzake-slachtofferzorg> in haar in voetnoot 2 geciteerde advies en in het advies van de Raad van State nr. 65.628/VR van 9 april 2019 *'sur un avant-projet de décret de la Communauté française portant assentiment à l'accord de coopération du ... entre l'Etat fédéral, la Communauté française et la Région wallonne en matière d'assistance aux victimes'*, in het positieve recht niet teruggevonden. Wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, bestaat de samenwerkingsovereenkomst van 8 oktober 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake bijstand aan slachtoffers.

⁴ Gezien de betrokken misdaden en wanbedrijven heeft de wetgever beslist dat het passend is de betrokken slachtoffers proactief te informeren.

vonnis of arrest heeft uitgesproken [...]” (onderstreept door de Autoriteit). Ter herinnering: de andere slachtoffers hebben nog steeds de mogelijkheid om op eigen initiatief een slachtofferfiche in te dienen.

19. Het verslag aan de Koning zegt hierover: *”Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de magistraat van mening is dat deze feiten de fysieke of psychische integriteit van het slachtoffer bijzonder ernstig hebben aangetast of bedreigd.”⁵ (onderstreept door de Autoriteit) Verder wordt gezegd dat in functie van de verdere digitalisering en van de evaluatie van de werklust van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen de door het ontwerp bepaalde lijst te gepasten tijde aangepast zal kunnen worden.*
20. Gevraagd naar de reikwijdte van artikel 2, §2, van het ontwerp, antwoordde de aanvrager met name het volgende:

”[...] Het verslag aan de Koning beperkt zich dus niet tot deze gevallen, maar het zijn wel degelijk gevallen die het meest plausibel zijn (zie bijv. in gevallen van homejacking, tigerkidkapping, diefstal onder bedreiging van een wapen). Andere gevallen kunnen bijvoorbeeld verband houden met de kwetsbaarheid van het slachtoffer (leeftijd) of de nauwe verwantschap tussen dader en slachtoffer, en kunnen een dergelijke proactieve vatting rechtvaardigen, bijvoorbeeld in het geval van zware afpersing van een bejaarde of van een persoon met een mentale handicap.” (onderstreept en vertaald door de Autoriteit)

21. Aangezien het in principe aan de Koning is om te bepalen in welke gevallen van misdaad of wanbedrijf proactieve kennisgeving moet plaatsvinden, is de Autoriteit van mening dat het ontwerp moet worden verduidelijkt, rekening houdend met het verslag aan de Koning en het antwoord van de aanvrager, wat betreft de betrokken uitzonderlijke gevallen.

II.3. Categorieën van verwerkte persoonsgegevens

22. **Slachtofferfiche.** Artikel 1, 3°, van het ontwerp omschrijft de *”slachtofferfiche”* als *”een document waarvan het model door de minister van Justitie wordt bepaald en dat minstens de volgende informatie bevat: [...]” (onderstreept door de Autoriteit)*
23. De Autoriteit heeft de aanvrager gevraagd waarom het ontwerp de gegevens op de slachtofferfiche niet uitputtend bepaalt. Hij antwoordde het volgende:

”De persoonsgegevens van het slachtoffer zijn in artikel 1, 3°, eerste streepje, van het ontwerp van koninklijk besluit opgenomen. Andere op de fiche opgenomen inlichtingen zijn vrije en

⁵ Ter herinnering: artikel 3/1.

algemene categorieën die het slachtoffer, zo hij dit wenst, kan delen met de beslissende overheden: bijvoorbeeld informatie over reeds ontvangen schadevergoedingen (bijv. informatie over betalingen aan zijn burgerlijke partij) en aanvullende informatie (bijv. psychosociale gevolgen van de gebeurtenissen, de huidige situatie van het slachtoffer). Het is van belang een zekere flexibiliteit te hanteren bij het formuleren en invoegen van andere informatie, indien nodig, en bij het beoordelen van de behoeften van de slachtoffers in de loop van de tijd. De oude verklaring/fiche bood bijvoorbeeld niet de mogelijkheid om informatie over schadevergoedingen te verstrekken. De ervaring leert dat er behoefte is om die informatie te kunnen meedelen, ook voor de autoriteiten die een beslissing moeten nemen en die rekening moeten houden met de contra-indicaties zoals bijvoorbeeld voorzien in de artikelen 28 en 47 betreffende de inspanningen die de veroordeelde doet om de burgerlijke partij schadeloos te stellen, ingevoegd bij de wet van 15 december 2013, en waarvoor de verklaring/slachtofferfiche niet de mogelijkheid bood om deze informatie te delen indien het slachtoffer dat wenste." (onderstreept en vertaald door de Autoriteit)

24. Overeenkomstig de in artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM vastgelegde beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, en overeenkomstig het in artikel 28, 3°, van de WVG vastgelegde beginsel van minimale gegevensverwerking, is de Autoriteit van mening dat het ontwerp zodanig moet worden aangepast dat de categorieën van persoonsgegevens die op de slachtofferfiche moeten of mogen staan uitputtend *in het ontwerp* worden bepaald.
25. De wijziging die door de opsteller van het ontwerp naar aanleiding van het advies van de Raad van State in het advies is aangebracht, volstaat dus niet. Ter herinnering: in verband met de initiële versie van het ontwerp van de aanvrager, had de Raad van State het volgende opgemerkt⁶ :

"Artikel 1, 3°, bepaalt dat de slachtofferfiche een document is waarvan het model door de minister van Justitie wordt bepaald en dat minstens bepaalde informatie bevat.

Een delegatie aan een minister kan enkel betrekking hebben op bijkomstige of detailmatige aangelegenheden. De delegatie kan dan ook enkel worden aanvaard indien ze zo begrepen wordt dat de minister hiermee niet wordt gemachtigd om bijkomende informatie te vereisen. Dit is immers geen louter detail of technische kwestie."

26. Dit sluit niet uit dat de slachtofferfiche een veld kan bevatten waarin het slachtoffer op vrijwillige basis aanvullende informatie kan meedelen waarvan de aard evenwel in het ontwerp moet worden bepaald. Deze eventuele persoonsgegevens moeten evenwel relevant en noodzakelijk worden geacht voor de

⁶ Blz. 6 van zijn advies.

uitoefening van de rechten die het slachtoffer heeft op grond van het dispositief in ontwerp. Er kan geen sprake zijn van het verzamelen van gegevens die niets te maken hebben met het door het ontwerp nagestreefde doel.

27. Voorts moet, teneinde een behoorlijke gegevensverwerking te waarborgen overeenkomstig artikel 28, 1°, van de WVG, en overeenkomstig de beginselen van doelbinding en evenredigheid vastgelegd in artikel 28, 2° en 3°, van de WVG, het slachtoffer duidelijk worden geïnformeerd over de categorieën van gegevens die *moeten* worden ingevuld met het oog op de uitoefening van zijn rechten. De slachtofferfiche moet duidelijk aangeven welke andere categorieën van gegevens door het slachtoffer op vrijwillige basis *mogen* worden meegedeeld en met welk precies doel⁷.
28. **Vatting van het openbaar ministerie en in ruimere zin, gebruik van het rijksregisternummer om het slachtoffer te identificeren.** Artikel 3, §1, van het ontwerp, dat artikel 3/1 van de wet uitvoert, is als volgt opgesteld:

“De vatting van het openbaar ministerie zoals bedoeld in artikel 3/1 van de wet, wordt vergezeld van minstens de volgende informatie:

- *de identificatiegegevens (minstens de naam, voornaam, geboortedatum) van de slachtoffers;*
- *een afschrift van de vonnissen en arresten.”* (onderstreept door de Autoriteit)

29. De Autoriteit heeft de aanvrager gevraagd waarom in het ontwerp niet is bepaald dat in het algemeen slachtoffers moeten worden geïdentificeerd aan de hand van het rijksregisternummer bedoeld in artikel 2, §3, van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, of bij gebrek daaraan, aan de hand van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, zoals bedoeld in artikel 8, §1 2°, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid*, of bij gebrek daaraan, via eventuele andere gegevens waarover het openbaar ministerie (of een andere overheid) zou beschikken en die de unieke en betrouwbare identificatie van de betrokken slachtoffers mogelijk maakt.

⁷ Het vrijwillige karakter van de mededeling van bepaalde gegevens door de betrokkene kan drie belangrijke gevolgen hebben op het vlak van gegevensbescherming. Ten eerste worden de door de betrokkene meegedeelde gegevens indien hij niet in kennis wordt gesteld van het vrijwillige karakter, bijgevolg niet behoorlijk verwerkt. De betrokkene is slecht geïnformeerd over de opties die hij heeft in het kader van de verwerking. Ten tweede vormt het vrijwillige karakter van de mededeling van gegevens een element van doelbinding en evenredigheid van de verwerking. Wanneer de betrokken norm de bedoeling heeft de betrokkene de vrijheid te geven om aanvullende gegevens mee te delen, naast de verplichte gegevens (maar die nog altijd binnen de reikwijdte van het doel van de verwerking vallen), hangen de evenredigheid van de verwerkte gegevens en de verwezenlijking van het doel van de verwerking af van de juiste uitoefening van deze vrijheid. De verwerking van een door de betrokkene meegedeeld gegeven, *omdat de betrokkene denkt dat dit gegeven moet worden meegedeeld*, terwijl dat niet het geval is, en de betrokkene het niet zou hebben meegedeeld indien hij dat op het juiste moment had begrepen, is ook niet in overeenstemming met de beginselen van doelbinding en minimale gegevensverwerking.

30. Meer in het algemeen heeft de Autoriteit de aanvrager ook gevraagd waarom in artikel 3, §1, van het ontwerp deze identificatiegegevens, en in ruimere zin de gegevens van de vatting door het openbaar ministerie, niet uitputtend zijn vastgesteld.

31. De aanvrager antwoordde eerst het volgende:

"Evenzo bepaalt het koninklijk besluit over welke informatie de diensten van de Gemeenschappen moeten beschikken om het slachtoffer te kunnen contacteren en hun wettelijke taak van bijstand aan slachtoffers te kunnen vervullen. Het is niet uitgesloten dat het openbaar ministerie in een bepaald dossier over een andere inlichting beschikt, die van een andere aard en voor dit doel nuttig kan zijn (het feit dat het openbaar ministerie dreigbrieven van de dader heeft gekregen, het feit dat er sprake is geweest van niet terugkeren/te laat terugkeren uit penitentiair verlop). Het is belangrijk dat de diensten zelf over deze contextuele informatie beschikken, zodat zij de slachtoffers zo goed mogelijk kunnen bijstaan." (onderstreept en vertaald door de Autoriteit)

32. Nogmaals, overeenkomstig de in artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het EVRM vastgelegde beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, en overeenkomstig het in artikel 28, 3°, van de WVG vastgelegde beginsel van minimale gegevensverwerking, is de Autoriteit van mening dat het ontwerp zodanig moet worden aangepast dat de categorieën van persoonsgegevens die in de vatting moeten worden opgenomen uitputtend *in het ontwerp* worden bepaald.

33. Voorts verzoekt de Autoriteit de aanvrager om te toetsen of in andere gevallen dan die waarin een proactieve vatting door het openbaar ministerie wordt ingesteld, dergelijke andere contextuele gegevens niet moeten worden meegedeeld aan het slachtoffer (en in welke mate, waarbij de filter, in voorkomend geval, door de griffie of de bevoegde dienst van de betrokken Gemeenschappen wordt uitgevoerd).

34. Vervolgens antwoordde de aanvrager het volgende in verband met het gebruik van het rijksregisternummer:

"De identificatie van personen aan de hand van het rijksregisternummer wordt in principe niet ter discussie gesteld. Maar er zal geen gebruik worden gemaakt van het rijksregisternummer of het bis-nummer, hoofdzakelijk om 'victimologische' redenen. Een slachtoffer mag zich geen nummer voelen. Alleen het rijksregisternummer vragen, zou die indruk kunnen wekken. Op de slachtofferfiche, die het slachtoffer zelf of met de hulp van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen invult, worden inlichtingen en gevoelens geschreven die het slachtoffer met de rechter of de strafuitvoeringsrechtbank wil delen. Uitsluitend om identificatie met een

nummer vragen, zou dit persoonlijke aspect dus kunnen ondermijnen. De mogelijkheid om zich op andere wijze dan met het rijksregisternummer of het nummer [sic] te identificeren moet in ieder geval gehandhaafd worden voor buitenlandse slachtoffers die in het buitenland wonen en voor wie geen authentieke bronnen beschikbaar zijn. Behalve dit eerder principiële aspect is er ook een praktisch obstakel dat voortvloeit uit het feit dat de fiche (nog) niet is gedigitaliseerd." (onderstreept en vertaald door de Autoriteit)

35. De Autoriteit is van mening dat de door de aanvrager uiteengezette overwegingen niet voldoende zijn om de verzameling en verwerking van het rijksregisternummer of het bis-nummer van de betrokkene uit te sluiten, *wanneer hem een van deze nummers is toegekend*⁸. Het zijn unieke identificatienummers die het enerzijds mogelijk maken op unieke wijze de betrokkene te identificeren (ook in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier, en bijvoorbeeld wanneer het slachtoffer een wijziging van zijn fiche overweegt om zeker te zijn dat de beoogde wijziging wel op de juiste fiche wordt aangebracht en om dit te vergemakkelijken), en die anderzijds de indirecte verzameling mogelijk maken (via toegang tot het Rijksregister door middel van machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken) van gegevens die via het Rijksregister beschikbaar zijn (hetgeen op termijn de opvolging van de adressen van de hoofdverblijfplaats van het slachtoffer mogelijk maakt zonder het slachtoffer te moeten contacteren - en dus het eventueel bijwerken van de slachtofferfiche wat zijn contactgegevens betreft). Ter herinnering: het slachtoffer moet eveneens zijn naam en voornaam meedelen; het is niet voldoende alleen zijn rijksregisternummer te verzamelen om hem te identificeren. Om elk misverstand met slachtoffers te voorkomen, moet de verwerkingsverantwoordelijke de betrokkene naar behoren informeren over de reden (het doeleinde) waarom hij een van de bovengenoemde nummers verzamelt.
36. De Autoriteit merkt voorts op dat met betrekking tot het *"praktische obstakel dat voortvloeit uit het feit dat de fiche (nog) niet is gedigitaliseerd"* enerzijds, het ontwerp bepaalt dat *"de slachtofferfiche en de erin vermelde informatie in de daartoe voorziene geïntegreerde gegevensbank wordt geregistreerd"*. Het gaat dus om het uitgangspunt van het ontwerp. Anderzijds, zelfs indien de slachtofferfiche nog niet geïntegreerd is, verhindert dit niet dat het rijksregisternummer dat erop zou voorkomen de identificatie van de betrokkene mogelijk maakt en dat het Rijksregister kan worden geraadpleegd door de griffies en het openbaar ministerie, die er al toegang toe hebben via de reeds bestaande informatiesystemen.
37. Het ontwerp moet er dus voor zorgen dat het slachtoffer geïdentificeerd wordt (in de vatting door het openbaar ministerie, en meer in het algemeen, in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier) aan de hand van het rijksregisternummer bedoeld in artikel 2, §3, van de wet van 8

⁸ Het spreekt voor zich, zie punt 29, dat indien een dergelijk nummer niet aan een betrokkene is toegekend, het niet moet worden verzameld. Binnen een internationale context is het aan de aanvrager om te bepalen hoe de betrouwbare identificatie van het betrokken slachtoffer het best kan geschieden.

augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen of, bij gebrek daaraan, aan de hand van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, zoals bedoeld in artikel 8, §1, 2°, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, of bij gebrek daaraan, via andere gegevens waarover de betrokken overheden (griffie, openbaar ministerie, bevoegde dienst van de Gemeenschappen) beschikken en die de unieke en betrouwbare identificatie van de betrokken slachtoffers mogelijk maakt.

38. **"Pagina Contactgegevens"**. Artikel 7, §2, van het ontwerp luidt als volgt:

"De pagina 'Contactgegevens slachtoffer' van de slachtofferfiche wordt bewaard in een aparte map die geen deel uitmaakt van het strafuitvoeringsdossier.

De griffie waakt er over dat, wanneer de veroordeelde een afschrift van het dossier vraagt of telkens wanneer het dossier voor inzage ter beschikking wordt gesteld van de veroordeelde en zijn advocaat, de map die de pagina 'Contactgegevens slachtoffer' bevat, zich niet in het dossier bevindt." (onderstreept door de Autoriteit)

39. Om de duurzaamheid van de regeling te waarborgen, met name rekening houdend met de technologische ontwikkelingen van het informaticasysteem waarvan gebruik zal worden gemaakt om het ontwerp in de praktijk⁹ te brengen, en het beoogde doel nauwkeuriger te formuleren, beveelt de Autoriteit de aanvrager aan om artikel 7, §2, van het ontwerp op technologisch vlak neutraler te formuleren. De aanvrager zou kunnen bepalen dat de contactgegevens van het slachtoffer niet mogen worden meegedeeld aan de veroordeelde of zijn vertegenwoordiger, en dat strikte en specifieke technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om dit te waarborgen, waaronder het feit dat deze gegevens en de gegevens waartoe de veroordeelde of zijn vertegenwoordiger toegang hebben, apart worden bewaard.

II.4. Bij het ontwerp betrokken informatiesysteem en categorieën van gegevensontvangers

40. Artikel 7, §1, van het ontwerp bepaalt met name het volgende: "*De slachtofferfiche en de erin vermelde informatie wordt in de daartoe voorziene geïnformatiseerde gegevensbank geregistreerd opdat alle actoren er op het gepaste moment rekening mee kunnen houden.*" (onderstreept door de Autoriteit)

41. Het verslag aan de Koning bepaalt met name het volgende:

⁹ Zie punt 40 e.v.

"Artikel 7 bepaalt vervolgens welke van deze actoren verantwoordelijk is om deze fiche te registreren in de daartoe voorziene geïnformatiseerde gegevensbank. In de praktijk betreft dit het ingeven van de fiche in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier, waarvan de wettelijke basis terug te vinden is in de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank. Deze centralisatie is een belangrijk gegeven dat ook in 2007 werd nagestreefd. Het laat immers toe alle actoren in de strafuitvoering op het gepaste moment rekening kunnen houden met de slachtoffergegevens. Voorheen was er een centralisatie in het griffiesysteem van de strafuitvoeringsrechtbank, de zogenaamde 'SURTAP' en kwam het de griffie toe om hierover te waken. De nieuwe geïnformatiseerde gegevensbank laat echter toe dat ook andere actoren schrijfrechten hebben en deze gegevens kunnen invoegen. Dit laat een verdeling van de werklast toe en een efficiënte werking [...]

Tot slot, er wordt gekozen voor de neutrale term 'geïnformatiseerde gegevensbank' en niet voor de expliciete opname van de term Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier teneinde het besluit niet te moeten wijzigen in geval deze ooit van naam zou wijzigen." (onderstreept door de Autoriteit)

42. De Autoriteit is in de eerste plaats van mening dat deze benadering niet kan worden gevolgd in het kader van het ontwerp en dat in het dispositief van het ontwerp uitdrukkelijk moet worden verwezen naar het informatiesysteem zoals bedoeld in artikel 15 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*, en de regels van deze wet die daarop van toepassing zijn¹⁰, die juridisch en in overeenstemming met de wens van de aanvrager, het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier is.
43. Overeenkomstig de beginselen van voorspelbaarheid en legaliteit, verankerd in artikel 8 van het EVRM en in artikel 6, lid 3, van de AVG, moet het dispositief van het ontwerp aansluiten op de bovengenoemde wet. In deze laatste wordt immers met name en meer fundamenteel (in vergelijking met de naam van de gegevensbank) het doel van de gegevensverwerkingen die mogen worden uitgevoerd via het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier, vastgesteld, evenals andere

¹⁰ Een algemene verwijzing naar hoofdstuk 2 ("*De gegevensbanken*") van Titel 2 van deze wet kan ook niet volstaan, aangezien daarbij twee andere gegevensbanken op strafrechtelijk gebied worden opgericht. Behalve het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier worden eveneens *Sidi Suite* en het *Geïntegreerd register voor opvolging, begeleiding en controle van personen die het voorwerp uitmaken van een strafrechtelijke beslissing, een jeugdbeschermingsbeslissing of een interneringsbeslissing en die, mits het naleven van voorwaarden, in vrijheid zijn, in vrijheid werden gesteld of in vrijheid zijn gelaten*, opgericht.

essentiële elementen van deze gegevensverwerkingen, zoals de categorieën van ontvangers van de gegevens¹¹.

44. Het is aan de wetgever, indien hij de voornoemde wet en, in voorkomend geval, de naam van het bij die wet ingestelde informatiesysteem, zou wijzigen, om de kwestie van de verwijzingen in die wet te regelen. Rekening houdend met de vrij ruime en zelfs cryptische doelstelling die is vastgelegd in artikel 15 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*¹², zou het voor de wetgever overigens moeilijk zijn om van een dergelijke oefening af te zien.
45. Wat betreft de categorieën van ontvangers van de gegevens, veronderstelt de Autoriteit, hoewel de in het ontwerp gebruikte definitie specifiek is, dat de bevoegde dienst van de Gemeenschappen inderdaad een van de *"diensten van de Gemeenschappen bevoegd voor de organisatie en de controle van het elektronisch toezicht, voor de opvolging en de begeleiding van veroordeelde en geïnterneerde personen evenals voor de bijstand aan slachtoffers"* (onderstreept door de Autoriteit) is als bedoeld in artikel 19, §1, 4° (leesrechten) en artikel 20, §1, 4° (schrijfrechten), van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*.
46. Meer in het algemeen, met name gelet op de betrekkelijk ruime omschrijving van het doeleinde bepaald in artikel 15 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*¹³, en aangezien de artikelen 20 en 21 van de hierboven aangehaalde wet in het algemeen aan de aangewezen overheden lees- en schrijfrechten toekennen met betrekking tot gegevens *"die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun specifieke taken binnen de wettelijke opdrachten bedoeld in artikel 15"*, mag het dispositief van het ontwerp zich niet beperken tot het preciseren dat met de gegevens *"door alle actoren op het gepaste moment"* rekening kan worden gehouden.
47. Overeenkomstig de beginselen van doelbinding en minimale gegevensverwerking vastgelegd in artikel 5, lid 1, punten b) en c), van de AVG, is het aan de aanvrager om te controleren, rekening houdend met het dispositief van het ontwerp, of de lees- en schrijfrechten met betrekking tot de slachtofferfiche naar behoren zijn toegekend, dat wil zeggen *uitsluitend* aan de overheden waarvoor deze rechten noodzakelijk zijn voor het vervullen van hun taak in het kader van de wet en het ontwerp.

¹¹ Onverminderd de opmerkingen die kunnen worden gemaakt over de betrokken bepalingen die niet het voorwerp van het onderhavige advies uitmaken.

¹² Of *"de adequate opvolging op dossierniveau van de uitvoeringsfase van gerechtelijke beslissingen houdende straffen en maatregelen van gerechtelijke overheden in strafzaken"*.

¹³ Zie punt 42.

48. Het ontwerp moet bijvoorbeeld, ook al blijkt dit impliciet uit de formulering van het ontwerp, er toch voor zorgen dat de betrokken griffies, voor het door het ontwerp nagestreefde doel, beschikken over een *"leesrecht"* in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier tot uitvoering van artikel 20, §3, van de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank. Artikel 20, §1, van die wet legt enkel een registratieplicht op en kent een correlatief schrijfrecht toe aan de *"magistraten van de zetel en [aan] de assessoren bij de strafuitvoeringsrechtbank"*¹⁴. Krachtens het ontwerp is het echter met name de griffie, die belast is met het in de gegevensbank ingeven van de slachtofferfiche, wanneer het slachtoffer geen gebruik heeft gemaakt van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen.
49. Omgekeerd, bij lezing van het ontwerp, ziet de Autoriteit bijvoorbeeld a priori niet in waarom *"de directeur, zoals bedoeld in artikel 2, 3°, van de wet van 17 mei 2016 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en in artikel 3, 2°, van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering"* of *"de verantwoordelijke voor de zorg, zoals bedoeld in artikel 3, 3°, van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering indien de geïnterneerde persoon geplaatst is in een inrichting bedoeld in artikel 3, 4°, c) of d) van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering"* schrijfrecht zouden hebben met betrekking tot de slachtofferfiche. A priori zijn alleen de bevoegde dienst van de Gemeenschappen en de betrokken griffies hierbij betrokken.

II.5. Rechten van de betrokkene

50. Gelet op de artikelen 37, §4, en 44 van de WVG, en bij gebrek aan andere bepalingen van het strafprocesrecht ter zake (hetgeen de aanvrager moet nagaan) **moet de aanvrager regelen op welke wijze de betrokkenen (de slachtoffers) hun rechten kunnen uitoefenen** uit hoofde van de richtlijn, in het kader van het ontwerp, eventueel door de relevante bepalingen van de WVG toepasselijk te maken.
51. **Geen beperkingen of uitzonderingen.** De aanvrager preciseert in zijn aanvraagformulier dat het ontwerp niet voorziet in enige beperking van de rechten van de betrokkenen.
52. De Autoriteit merkt terloops op dat dergelijke beperkingen in elk geval moeten worden vastgelegd in een norm met rang van wet, in overeenstemming met het (formeel) legaliteitsbeginsel verankerd in artikel 22 van de Grondwet en herhaald in de artikelen 37, §2 (recht op informatie), 38, §2 (recht op

¹⁴ In tegenstelling tot zijn artikel 19, §1, dat wel leesrechten aan *"de griffies"* toekent.

toegang), 39, §4 (recht op rectificatie, aanvulling en wissing), en 41 (dat de indirecte uitoefening van rechten mogelijk maakt) van de WVG¹⁵.

53. **Informatie.** Om ervoor te zorgen dat de betrokkene overeenkomstig artikel 13 van de richtlijn wordt geïnformeerd, moet het ontwerp bijvoorbeeld bepalen dat de betrokkene (het slachtoffer) in kennis wordt gesteld van de informatie bedoeld in artikel 37, §1, op het moment dat hij een eerste contact heeft met een van de betrokken autoriteiten over de mogelijkheid die hem wordt aangeboden om een slachtofferfiche in te vullen, dat wil zeggen:

- Wanneer hij door de bevoegde dienst van de Gemeenschappen in het kader van artikel 3, §2, van het ontwerp, wordt gecontacteerd;
- Wanneer hij in het kader van artikel 4 van het ontwerp een informatieve brief van de griffie ontvangt¹⁶;
- Wanneer hij zijn schriftelijke aanvraag bedoeld in artikel 3 van de wet bij de bevoegde dienst van de Gemeenschappen, het openbaar ministerie of een strafuitvoeringsrechtbank (situatie bedoeld in artikel 5 van het ontwerp) indient.

54. **Aanpassing of "intrekking" van de slachtofferfiche.** Artikel 8, eerste en tweede lid van het ontwerp luidt als volgt:

"Het slachtoffer kan op elk moment de slachtofferfiche aanpassen of intrekken."

Om de slachtofferfiche aan te passen of in te trekken, moet het slachtoffer zich richten tot de bevoegde dienst van de Gemeenschappen of tot de griffie van een strafuitvoeringsrechtbank."
(onderstreept door de Autoriteit)

55. Ten eerste is de Autoriteit van mening dat het ontwerp moet verduidelijken welke gevolgen het "intrekken van de slachtofferfiche" heeft op het vlak van gegevensbescherming. In het verslag aan de Koning wordt over het "intrekken van de slachtofferfiche" het volgende uitgelegd: "*Net zoals in 2007 wordt benadrukt dat dit ook de mogelijkheid omvat voor het slachtoffer om altijd te kunnen beslissen dat hij niet meer wenst te worden geïnformeerd of gehoord. Het moet duidelijk zijn dat het slachtoffer*

¹⁵ In dit geval, wat betreft de uitzonderingen op de toepassing van *de AVG*, zie de artikelen 25 en 26 van de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank.

¹⁶ Het tweede lid van deze bepaling preciseert uitdrukkelijk: "Dit schrijven legt het slachtoffer uit welke rechten hij heeft in het kader van de wet en welke formaliteiten hij moet vervullen [...]." Het kan nuttig zijn een dergelijke bepaling aan te vullen om er ook voor te zorgen dat het betrokken slachtoffer wordt geïnformeerd over de verwerking van persoonsgegevens.

op elk moment afstand moet kunnen doen van de rechten welke hem in het kader van de wet zijn toebedeeld." (onderstreept door de Autoriteit)

56. In een dergelijke situatie is de Autoriteit a priori van mening dat de slachtofferfiche, indien hij niet gewoon kan worden gewist, ten minste moet worden verwerkt als de "*pagina contactgegevens*"¹⁷ van het slachtoffer. A priori moet in een dergelijke situatie het systeem zich kunnen beperken enerzijds tot het verstrekken van de informatie dat het betrokken slachtoffer heeft afgezien van de uitoefening van zijn rechten krachtens het ontwerp en de wet, en anderzijds tot het bewaren van het bewijs daarvan (het verzoek daartoe van het slachtoffer). De slachtofferfiche moet bijgevolg gewist kunnen worden. Het is aan de aanvrager om, gelet op het doel van het dispositief in ontwerp, te rechtvaardigen waarom de slachtofferfiche nog moet worden bewaard in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opgeloozdossier¹⁸.
57. Ten tweede vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op het cruciale belang, met name gelet op de voorgaande toelichtingen over de informatieverstrekking aan de betrokkene, van het correct informeren van de betrokkene over de overheidsinstantie waarbij hij zijn rechten kan uitoefenen *in het kader van de gegevensverwerkingen die uit de wet en het ontwerp voortvloeien*.
58. Wat betreft de griffie waartoe men zich moet wenden, merkt de Autoriteit op dat het ontwerp de griffie reeds omschrijft als "*de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank*". De bepaling is dus overbodig.
59. Bovendien moet in het ontwerp concreet worden bepaald bij welke griffie het slachtoffer zijn rechten kan uitoefenen. Tenzij de aanvrager het slachtoffer wil toelaten zich tot de griffie van welke strafuitvoeringsrechtbank dan ook te wenden.
60. In deze context benadrukt de Autoriteit dat artikel 16 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*, slechts een *gedeeltelijke* reikwijdte heeft wat, gelet op de inhoud van het ontwerp, in dit geval tot verwarring kan leiden. De verwerkingsverantwoordelijke is immers de juridische entiteit waarbij een betrokkene zijn rechten uitoefent. Deze bepaling luidt echter als volgt: "*De Federale Overheidsdienst Justitie is met betrekking tot de in deze afdeling bedoelde gegevensbank de verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 4, 7), van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.*" In dat verband spreekt de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank* zichzelf tegen voor

¹⁷ Zie de punten 32-39 in verband met deze pagina.

¹⁸ Betreffende de opslag van gegevens in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opgeloozdossier, zie echter punt 63 e.v.

zover hij de overheden die schrijfrecht hebben in het informatiesysteem, rechtstreeks verantwoordelijk stelt voor de juistheid van de gegevens¹⁹.

61. **Actualiseren van de slachtofferfiche.** Artikel 8, tweede lid, van het ontwerp bepaalt: *"Het openbaar ministerie, de strafuitvoeringsrechter of de strafuitvoeringsrechtbank kunnen de bevoegde dienst van Gemeenschappen vatten om de slachtofferfiche te actualiseren."*
62. Overeenkomstig het finaliteitsbeginsel verankerd in artikel 28, 2°, van de WVG, gelet op het feit dat het slachtoffer de keuze heeft om al dan niet de bevoegde dienst van de Gemeenschappen in te schakelen in geval van niet *"proactieve"* informatieverstrekking, en overeenkomstig het beginsel van minimale gegevensverwerking verankerd in artikel 28, 3°, van de WVG, is de Autoriteit van mening dat het verzoek tot actualisering in dit geval in principe moet worden gericht aan de betrokken griffie, en niet aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen waarvan het slachtoffer (betrokkene) de tussenkomst niet heeft gekozen (of anders gezegd, waarvan de tussenkomst niet systematisch is geregeld in het geval van niet *"proactieve"* informatieverstrekking).

II.6. Bewaartermijn van de gegevens

63. Het ontwerp voorziet niet in de bewaartermijn van de gegevens, en zoals de aanvrager in zijn adviesaanvraagformulier terecht opmerkt, stelt artikel 21 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank* de toepasselijke regel ter zake vast. Dit artikel luidt als volgt:

"De gegevens bedoeld in artikel 17 zijn beschikbaar en raadpleegbaar tot tien jaar na de laatste verwerking ervan in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier. Na deze periode worden de gegevens gearchiveerd tot aan het overlijden van de betrokkene of totdat de betrokkene de leeftijd van 90 jaar heeft bereikt. De gearchiveerde gegevens zijn opnieuw beschikbaar en raadpleegbaar:

1° wanneer de persoon opnieuw het voorwerp uitmaakt van een beslissing zoals bedoeld in artikel 15 inzake straffen of maatregelen, of

2° mits individuele, gemotiveerde beslissing van de Federale Overheidsdienst Justitie of zijn gemachtigde." (onderstreept door de Autoriteit)

¹⁹ Zie artikel 20, §2, eerste lid, van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*. Voor een recent advies van de Autoriteit waarin de toepasselijke beginselen voor de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke zijn opgenomen, zie bijvoorbeeld advies nr. 231/2021 van 3 december 2021 *met betrekking tot een voorontwerp van ordonnantie betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer*, de punten 35-37.

64. De Autoriteit stelt eerst en vooral vast dat een dergelijke bepaling geen effectieve beperking van de bewaartermijn voor persoonsgegevens bevat. Zij kunnen met name altijd opnieuw beschikbaar en raadpleegbaar zijn ten gevolge van een beslissing van de FOD Justitie. En de gevallen waarin een dergelijke beslissing kan worden genomen (criteria die al dan niet bijdragen tot het vaststellen van het doel van de verdere verwerking) worden niet bepaald. Logischerwijs kunnen de gegevens dus nooit worden gewist.
65. In tegenstelling tot artikel 17 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank* waarin sprake van twee categorieën van betrokkenen²⁰, is artikel 21 van diezelfde wet bovendien geformuleerd zonder een dergelijk onderscheid. De lezing ervan, zonder rekening te houden met de overwegingen in het voorgaande punt, kan leiden tot dubbelzinnigheid wanneer de periode(n) word(t)(en) bepaald gedurende welke de persoonsgegevens betreffende *het slachtoffer* mogen worden bewaard. De Autoriteit sluit op dit punt niet uit dat het relevant kan zijn om de bewaring van gegevens betreffende slachtoffers te koppelen aan die van gegevens betreffende de veroordeelde, aangezien in het kader van het ontwerp de gegevens betreffende de slachtoffers moeten worden verwerkt afhankelijk van de strafuitvoeringsmodaliteiten van de veroordeelde²¹.
66. Artikel 21 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank* biedt de Koning geen enkele manoeuvreerruimte om een *kortere* bewaartermijn voor de betrokken persoonsgegevens vast te stellen indien dit nodig zou zijn. Dit zou de aanvrager in staat stellen, in dit geval en in voorkomend geval, rekening te houden met de specifieke kenmerken van zijn ontwerp²².
67. De Autoriteit stelt vast dat het noodzakelijk is dat de aanvrager het bovengenoemde artikel 21 zodanig herziet dat het enerzijds een effectieve en duidelijke grens stelt aan de bewaartermijn van de persoonsgegevens die worden verwerkt voor de doeleinden die met het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier worden nagestreefd, en anderzijds, indien bij analyse in de wet alleen een maximale bewaartermijn voor de gegevens kan worden vastgesteld, de Koning belast wordt met het, indien nodig, vaststellen van een kortere bewaartermijn voor de gegevens.

²⁰ Zij die het voorwerp uitmaken van een beslissing zoals bedoeld in artikel 15, vallen onder artikel 17, §1, terwijl §2 betrekking heeft op de slachtoffers.

²¹ *Quid* in het kader van artikel 21 in het geval van de veroordeelde maar niet "*geïnterneerde*" persoon die definitief in vrijheid is gesteld?

²² Met betrekking tot de slachtofferfiche, zie bijvoorbeeld punt 56.

**Om deze redenen,
is de Autoriteit van mening:**

- 1.** De uitzonderingsgevallen bedoeld in artikel 2, paragraaf 2, van het ontwerp moeten nader worden omschreven, rekening houdend met de memorie van toelichting en de door de aanvrager verstrekte aanvullende informatie (**punten 17-21**);
- 2.** Het ontwerp moet uitputtend bepalen welke (categorieën van) persoonsgegevens op de slachtofferfiche worden opgenomen, en de verwerkingsverantwoordelijke moet ervoor zorgen dat het slachtoffer naar behoren wordt geïnformeerd over het verplichte of facultatieve karakter van de mededeling van deze categorieën van gegevens voor de uitoefening van zijn rechten op grond van de wet en het ontwerp (**punten 22-27**);
- 3.** Het ontwerp moet uitputtend bepalen welke (categorieën van) persoonsgegevens zijn opgenomen in de vatting door het openbaar ministerie bij de bevoegde dienst van de Gemeenschappen, met inbegrip van de eventuele contextuele informatie die nodig is voor het doel van het ontwerp (**punten 28-33**);
- 4.** Het ontwerp moet ervoor zorgen dat het slachtoffer wordt geïdentificeerd aan de hand van het rijksregisternummer zoals bedoeld in artikel 2, §3, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen of, bij gebrek daaraan, aan de hand van het identificatienummer van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid, zoals bedoeld in artikel 8, §1, 2°, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, of, bij gebrek daaraan, via andere gegevens waarover de betrokken overheden (griffie, openbaar ministerie, bevoegde dienst van de Gemeenschappen) beschikken en die de unieke en betrouwbare identificatie van de betrokken slachtoffers mogelijk maakt (**punten 34-37**);
- 5.** Artikel 7, §2, van het ontwerp, met betrekking tot de "*pagina contactgegevens*" van de slachtofferfiche, moet op een technologisch neutralere manier worden geherformuleerd (**punten 38-39**);

6. Het dispositief van het ontwerp moet uitdrukkelijk verwijzen naar het informatiesysteem bedoeld in artikel 15 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank*, en naar de regels van deze wet die daarop van toepassing zijn (**punten 40-45**);

7. Wat betreft de categorieën van ontvangers van de gegevens, is het aan de aanvrager om na te gaan, rekening houdend met het dispositief van het ontwerp, of de lees- en schrijfrechten in het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier met betrekking tot de slachtofferfiche correct zijn toegekend, dat wil zeggen, uitsluitend aan de overheidsinstanties waarvoor deze rechten noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taak in het kader van de wet en het ontwerp (**punten 46-49**);

8. Bij gebrek aan regels voor alle rechten van de betrokkenen in verband met de gegevensverwerking die onder de verantwoordelijkheid van hoven en rechtbanken, en het openbaar ministerie vallen, moet het ontwerp de rechten van de betrokkenen regelen, waarbij de aanvrager geen uitzonderingen in dit verband overweegt (**punten 9-16 en 50-52**).

In deze context zou in het ontwerp moeten worden opgenomen dat op het moment dat de betrokkene een eerste contact met een van de betrokken overheden heeft, hij naar behoren wordt geïnformeerd over de mogelijkheid die hem wordt geboden om een slachtofferfiche in te vullen (**punt 53**).

Het ontwerp moet nog bepalen wat de gevolgen op het gebied van gegevensbescherming zijn van het "intrekken" van de slachtofferfiche door het slachtoffer (**punten 54-56**).

De verwerkingsverantwoordelijke moet bijzondere aandacht besteden aan de manier waarop hij de betrokkene in kennis stelt van de overheid waar hij zijn rechten kan uitoefenen. Met name moet het dispositief van het ontwerp vermelden tot welke griffie de betrokkene zich moet wenden (**punten 57-60**).

In het geval het slachtoffer niet heeft gekozen voor de tussenkomst van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen, moet in principe een verzoek tot actualisering van de slachtofferfiche door het openbaar ministerie of de betrokken rechter, niet tot deze dienst worden gericht (**punten 61-62**);

9. Ten slotte moet, wat betreft de bewaartermijn van de gegevens, artikel 21 van de wet van 5 mei 2019 *houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank* worden herzien (**punten 63-67**).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Jean-Michel Serna - Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum